

Colònies inclusives

ESPECIAL REVISTA "LLEURE"

Anar de colònies, participar en un esplai o fer extraescolars són activitats de lleure educatiu que tenen una importància cabdal en el desenvolupament personal i social dels infants i joves. Així ho estableix la Convenció dels Drets dels Infants, que reconeix el dret al lleure i responsabilitza les administracions de garantir-lo.

El dret al lleure s'ha associat cada cop més amb el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats, d'acord amb el caràcter educatiu del temps de lleure. Darrerament, el lleure educatiu ha anat adquirint cada vegada més reconeixement social, també entre els diferents poders públics. Hi ha més infants que participen en activitats de lleure i més oferta que mai.

Tot i aquesta importància creixent, la crisi econòmica ha comportat en els darrers anys un retrocés en la inversió pública en aquest àmbit educatiu. Això ha suposat que sigui un dels més afectats per les desigualtats socials en l'accés, i amb mancances importants pel que fa a la protecció jurídica i en el desplegament de polítiques públiques que garanteixin l'exercici efectiu per part dels infants.

Així ho constata el Síndic de Greuges en l'Informe sobre el dret dels infants al lleure educatiu i a les sortides i colònies escolars (2014). Destaca les dificultats que tenen els infants socialment desafavorits a l'hora d'accedir en igualtat d'oportunitats a les activitats de lleure educatiu, tant en l'entorn escolar com fora d'aquest. A més, pel que fa a l'oferta de lleure, detecta que també són causes de desigualtat les raons de gènere, d'edat i territorials.

Es constata que el capital econòmic i cultural de la família d'origen són factors importants de desigualtat en l'accés al lleure. Aquest fet s'explicaria fonamentalment per raons relacionades amb diferències en la valoració de l'ús del temps de lleure per part de les famílies en funció del seu capital educatiu, i també per raons de caràcter econòmic relacionades amb els costos d'accés.

Un altre col·lectiu especialment vulnerable en aquest àmbit són els infants amb discapacitats, que a vegades necessiten personal de suport i garantir l'accessibilitat del lloc de la sortida. Sobre aquesta qüestió, l'associació d'organitzacions de persones amb discapacitat física [Scam ha elaborat la guia Excursions i colònies per a tothom](#) que s'adreça a mestres i professionals del lleure educatiu per ajudar-los a l'hora de planificar les sortides perquè les persones amb discapacitat física hi puguin participar.

I és que molts centres consideren les colònies com una activitat complementària perquè s'han de realitzar fora del centre, en horari extraescolar i comporten una despesa extraordinària per a les famílies. Així, alguns alumnes deixen de participar-hi i en veuen limitat el seu accés. Però cal tenir present que les colònies s'insereixen en el projecte educatiu dels centres i és una activitat educativa bàsica reconeguda per la Llei d'Educació de Catalunya (LEC) a la qual hi han de poder assistir tots els nens i nenes.

Perquè les colònies siguin inclusives, el Síndic de Greuges fa una crida a garantir el dret al lleure dels nens, nenes i joves, sigui quina sigui la seva condició. Proposa a les escoles facilitar-ne l'accessibilitat amb mesures com l'establiment de quanties màximes o el fraccionament de les quotes. D'altra banda, també suggereix que s'adoptin mesures per reconèixer els docents que hi participen.

En aquesta línia, reclama ajuts per fomentar l'accés de l'alumnat a aquestes activitats en igualtat d'oportunitats tant en centres públics com concertats i garanties que la despesa pública que s'hi destina s'adreci efectivament a aquests ajuts per als infants, com dicta la LEC.

I és que si bé és cert que el sector del lleure educatiu està fortament compromès amb l'equitat (són nombroses les iniciatives per compensar les desigualtats i els recursos que s'hi destinen), és clau que les administracions i la societat en reconeixin el seu valor educatiu i la importància per al foment de la inclusió i la cohesió social. Cal que es despleguin, en definitiva, mesures de garantia perquè l'accés al lleure de tots els nens, nenes i joves sigui en condicions d'igualtat.

Potser t'interessa: [*Especial revista "Lleure": Experiències de lleure, una font d'aprenentatge.*](#)